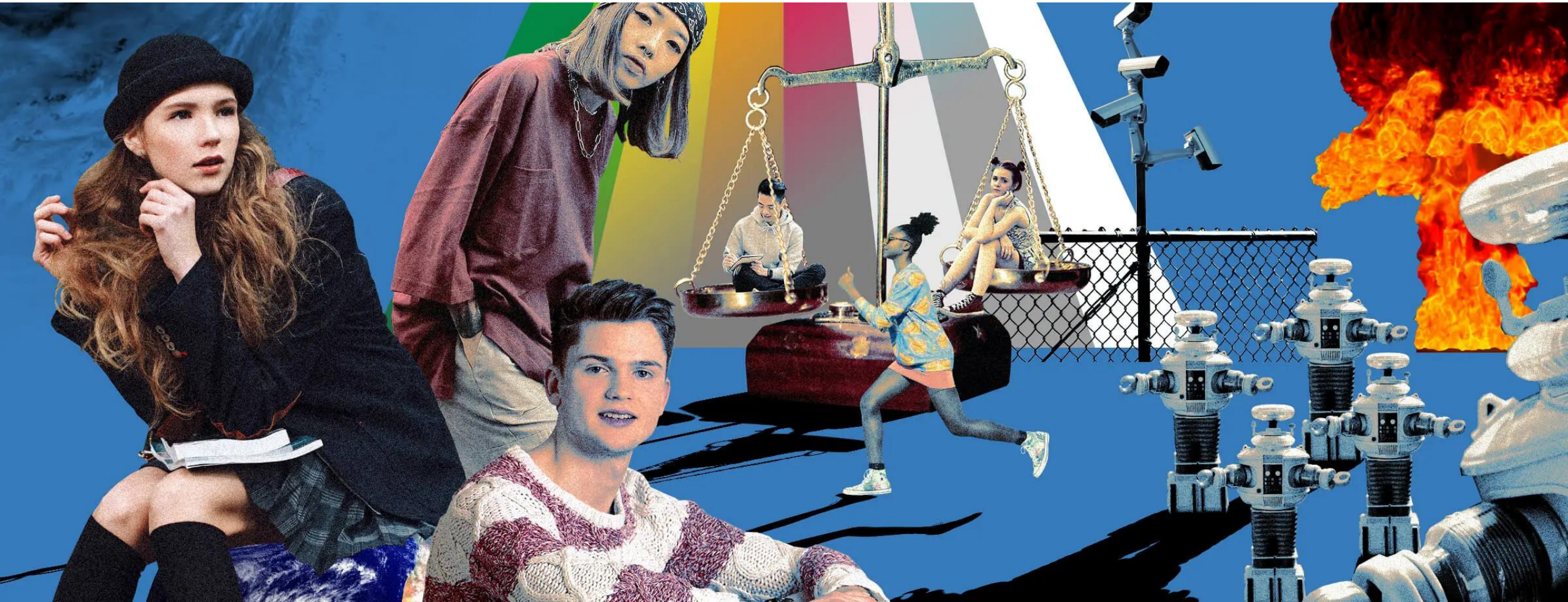

Nuorten tulevaisuususkon vahvistaminen

Sanna Rekola
sanna.rekola@sitra.fi

SITRA

ENNAKOINTIKATSAUS #6

LOKAKUU 2025

MITÄ JOS NUORET MENETTÄVÄT USKONSA TULEVAISUUTEEN?

MITÄ JOS NUORET MENETTÄVÄT USKONSA TULEVAISUUTEEN?

Nuorten tulevaisuususkon
epävarmuuksien ajassa

KIRJOITTAJAT:

Lilli Poussa, Sanna Rekola, Otto Tähtkäpää

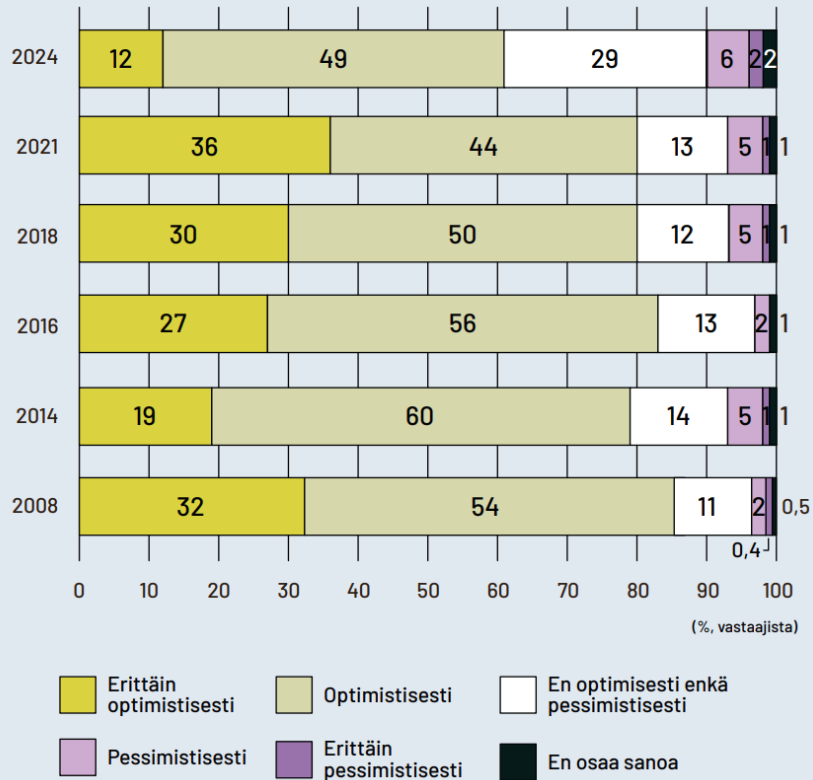
SITRA

**Mitä ajattelit
tulevaisuudesta,
kun olit nuori?**

Nuorten tulevaisuususkko murenee

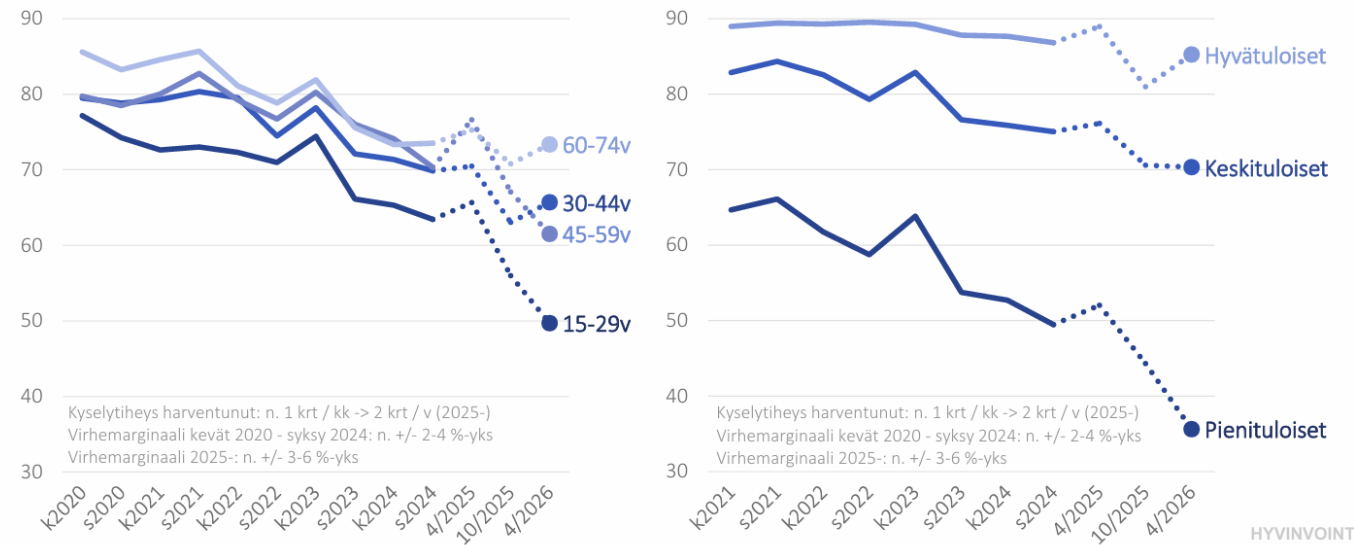
"KUINKA OPTIMISESTI TAI PESSIMISTISESTI SUHTAUDUT OMAAN TULEVAISUUTEESI?"

Lähde: Nuorisobarometri 2024

5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?

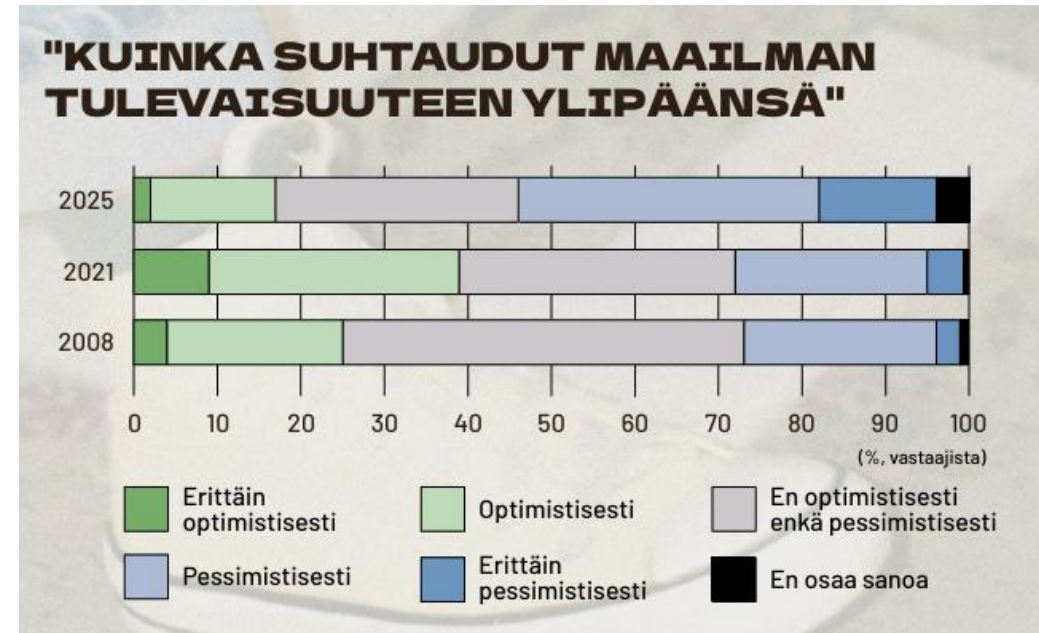
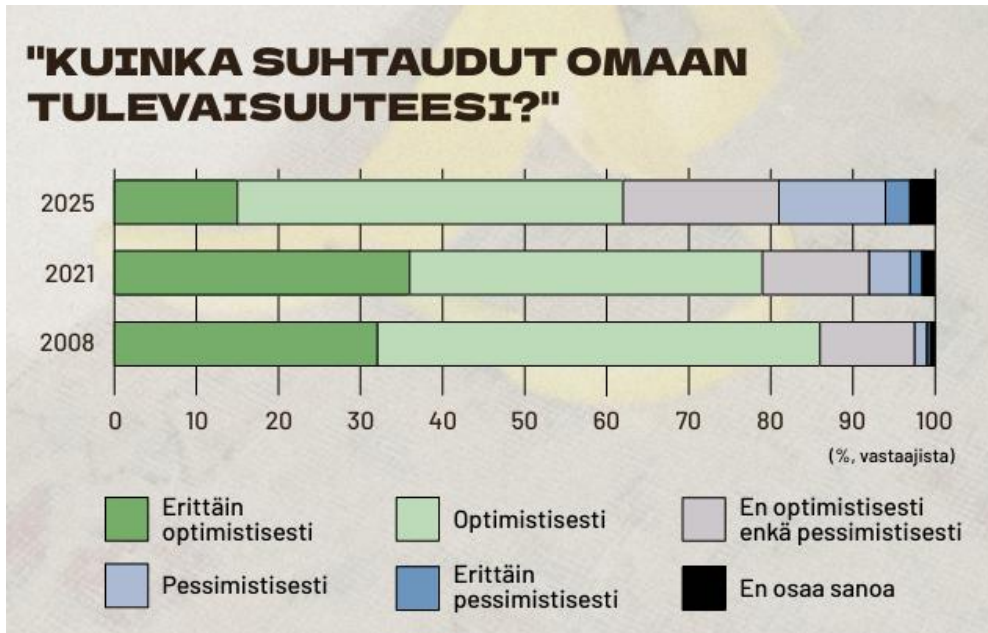
melko tai erittäin luottavaisesti, %

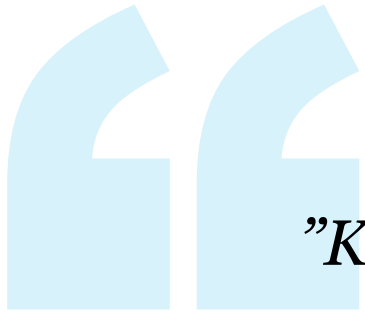
7 | 16.4.2026

Lähde: Kansalaispulsси, Valtioneuvosto 16.4.2026

Maailman tulevaisuus näyttää nuorista erityisen synkältä

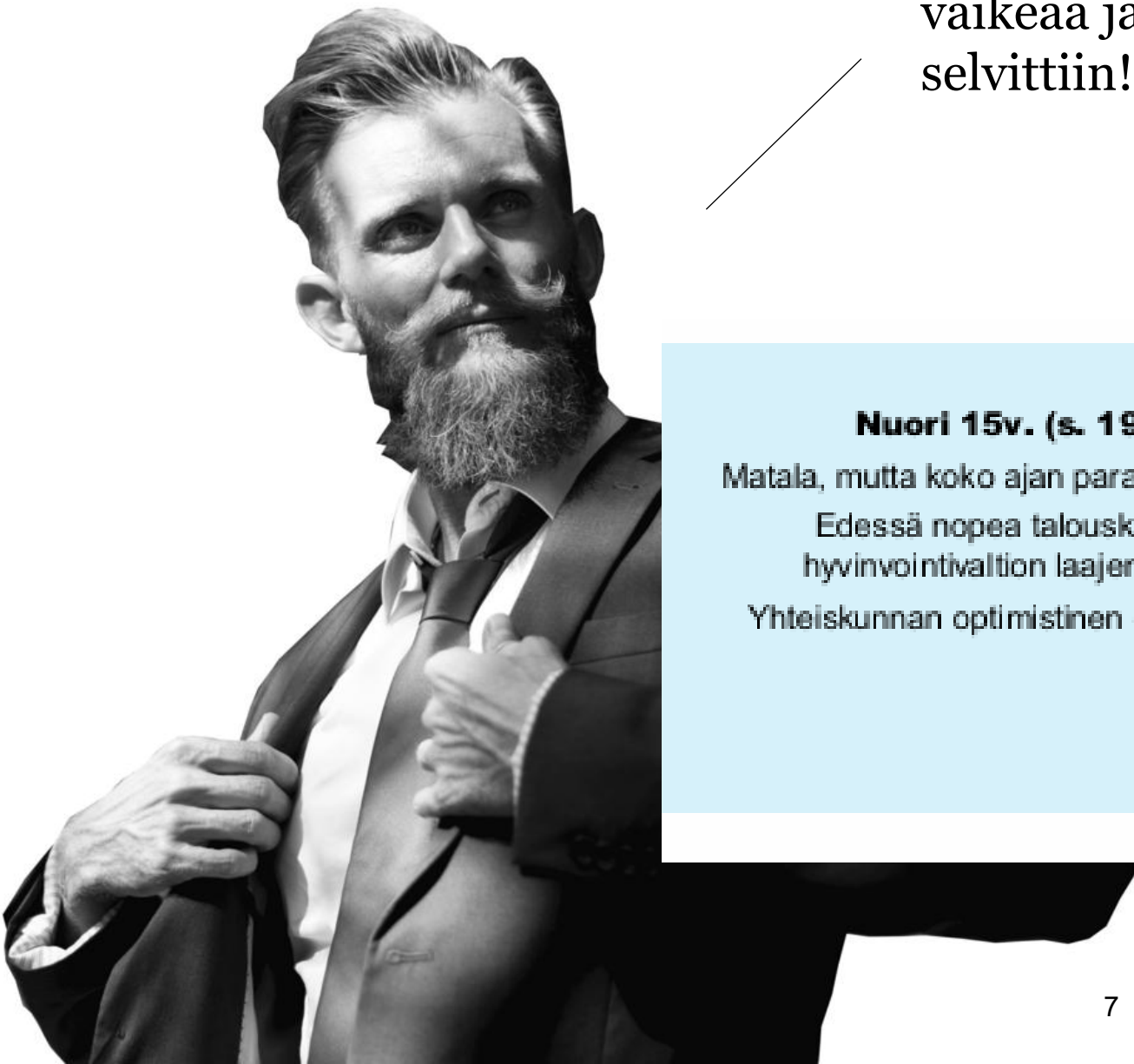

Lähde: Nuorisobarometri 2025

”Kyllä se on semmoinen hyvin fundamentaalinen ja jotenkin perustavanlaatuinen huoli siitä, että onko meidän planeetalla tulevaisuutta, ja mitä täällä käy. [...] Se liittyy myös omaan elämään, tällaiset isommat teemat ja sitten just ehkä sitä kautta, että kannattaako yrittää ja opiskella, hankkia töitä ja muuta, jos sitten tavallaan vastakauppana onkin tällainen vähän henkitoreessa oleva maailma ja maapallo. Että kuinka paljon ja kauan tässä vielä on tulevaisuutta. Nyt alkoi kuulostaa kauhean synkeelle, mutta siis semmoisena mä myös jotenkin sen vähän näenkin, että oikeasti semmoinen aika iso kysymys on se, että miten meidän käy.”

Nuori 23 v.

Kyllä ennen(kin) oli
vaikeaa ja siitä
selvittiin!

Nuori 15v. (s. 1950)

Matala, mutta koko ajan paraneva elintaso

Edessä nopea talouskasvu ja
hyvinvointivaltion laajeneminen

Yhteiskunnan optimistinen edistysusko

Nuori 15v. (s. 2010)

Korkea aineellinen elintaso, mutta suuri
taloudellinen epävarmuus

Pysähtynyt talouskasvu, heikentynyt
huoltosuhde ja hyvinvointivaltion
leikkaukset

Ilmastokriisi ja heikentynyt
turvallisuustilanne

Globaalit megatrendit

IHMISET

Kaupungistuminen

Ikääntyvä väestö

Digitalisaatio
ja tekoäly

TEKNOLOGIA

Murrosteknologiat

Geotalous

TALOUS

Vaurauden
keskittyminen

Ilmastonmuutos
ja luontokato

LUONTO

Resurssipula

Geopoliittiset
jännitteet

VALTA

Yhteiskunnallinen
levottomuus

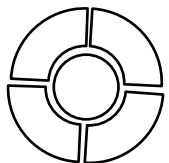
Pitääkö olla huolissaan?

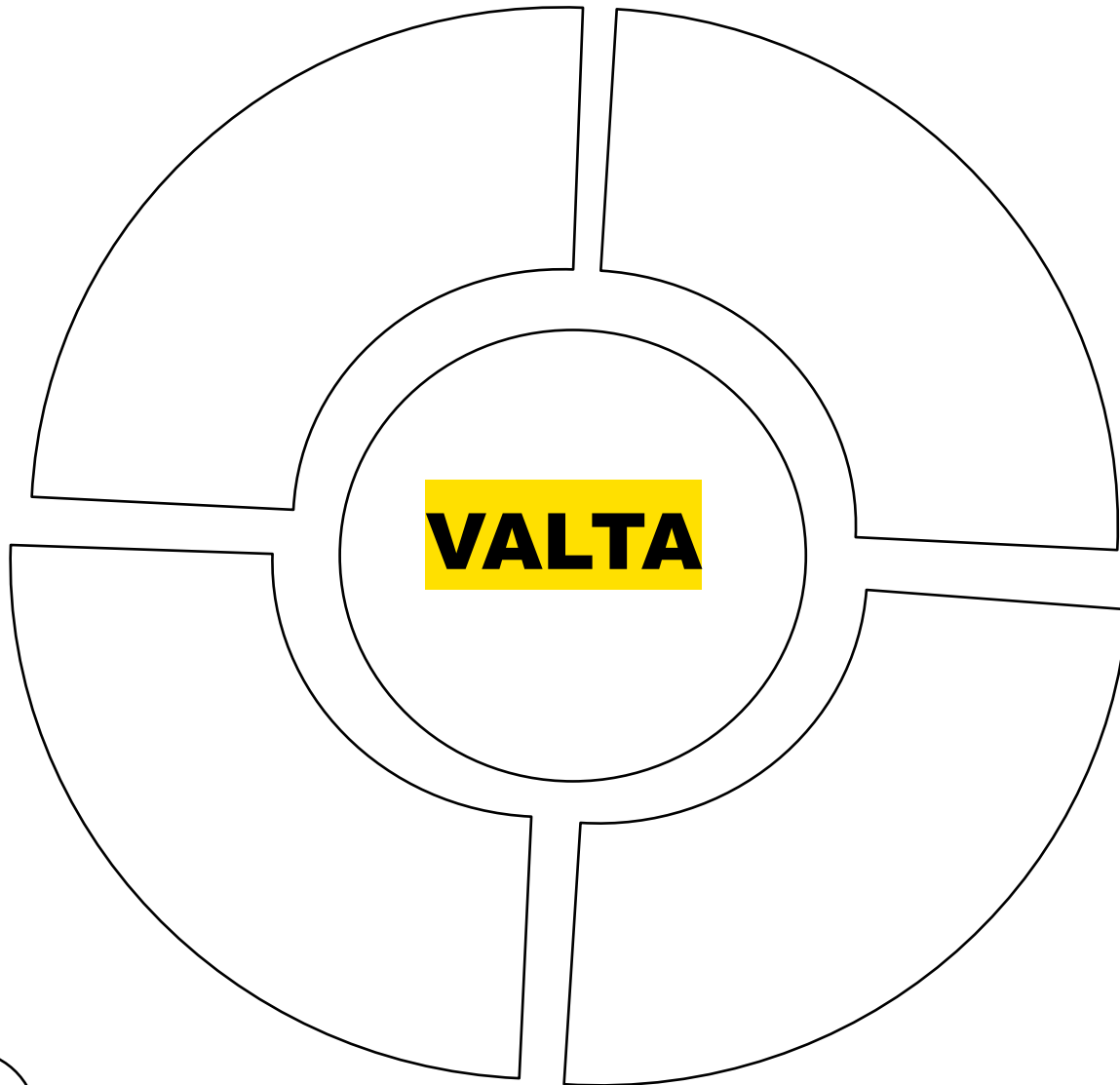
Nuorten tulevaisuususkon heikentymisellä on monenlaisia vaikutuksia:

- Nuorten elämäntyytyväisyyteen ja hyvinvointiin
- Nuorten elämänvalintoihin liittyen esim. opintoihin, työhön ja perheenperustamiseen
- Koko suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuuteen, uudistumiskykyyn ja elinvoimaan.

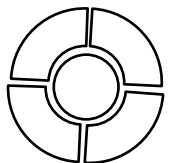

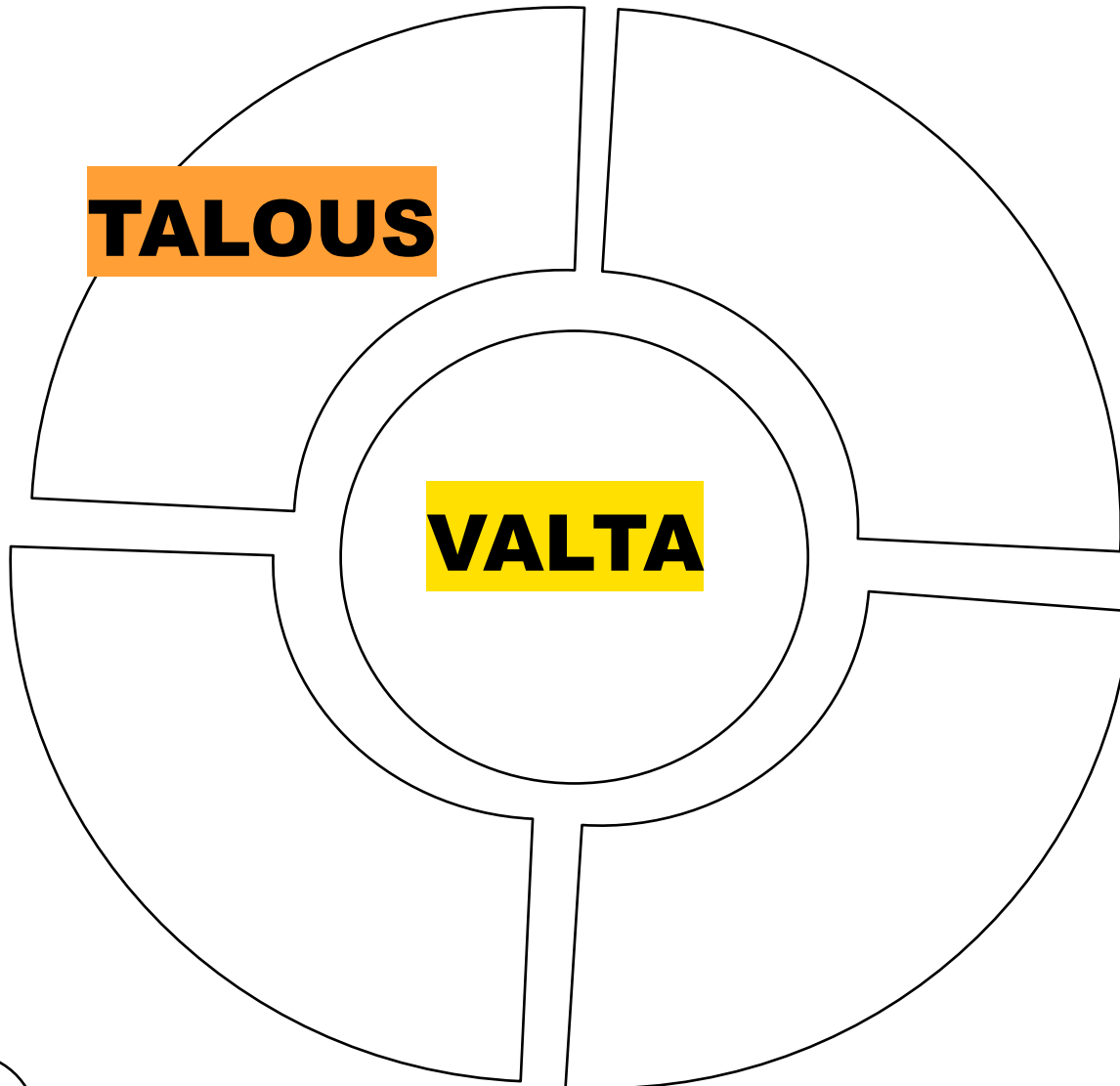
Millaiset tekijät heikentävät nuorten uskoa tulevaisuuteen?

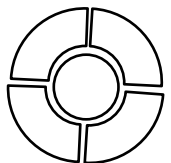

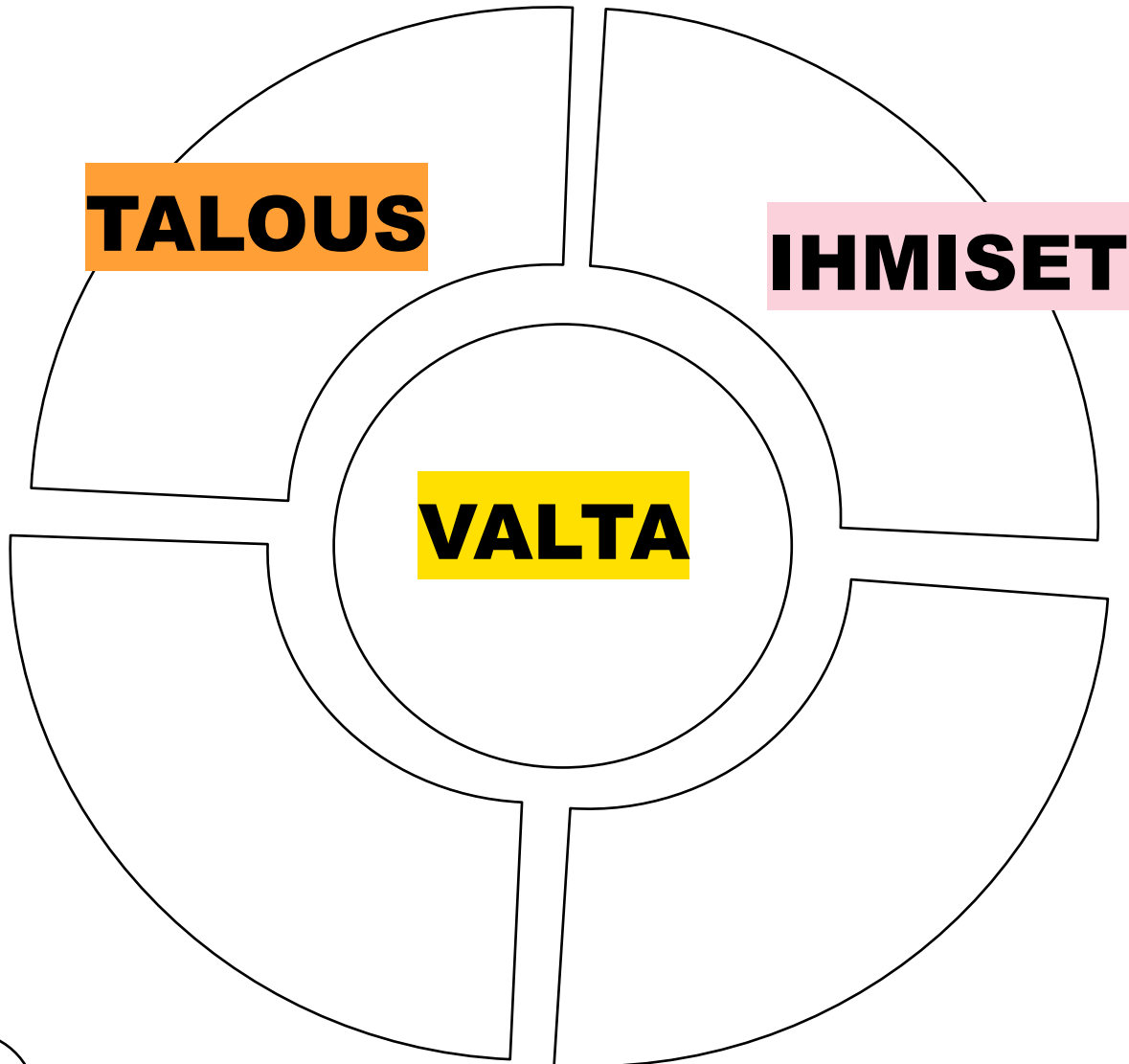
- **VALTA: Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus koetuksella**

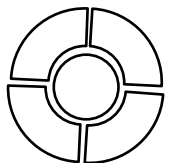

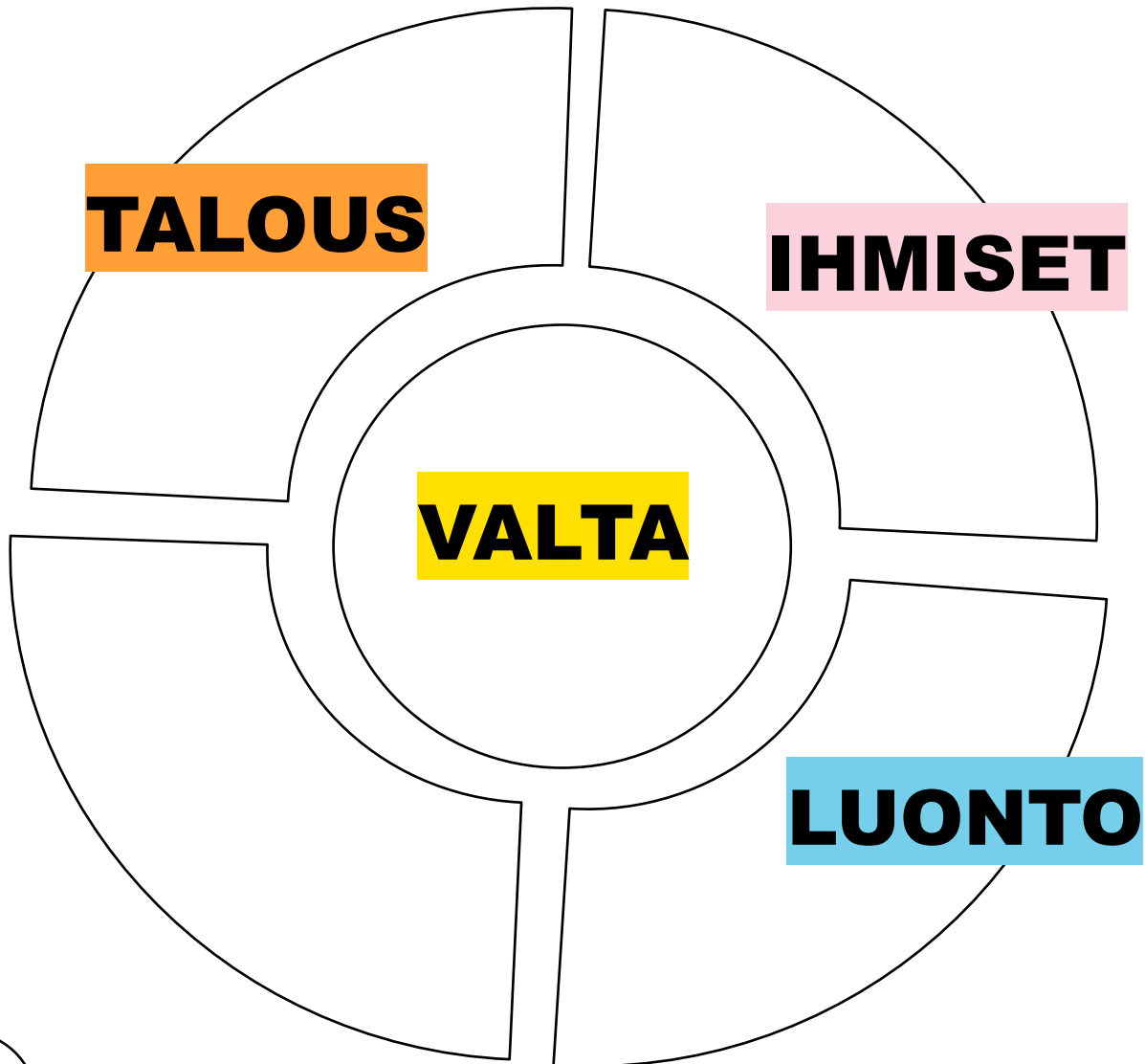
- **VALTA:** Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus koetuksella
- **TALOUS:** Taloudellinen epävarmuus lisääntyy

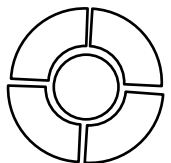

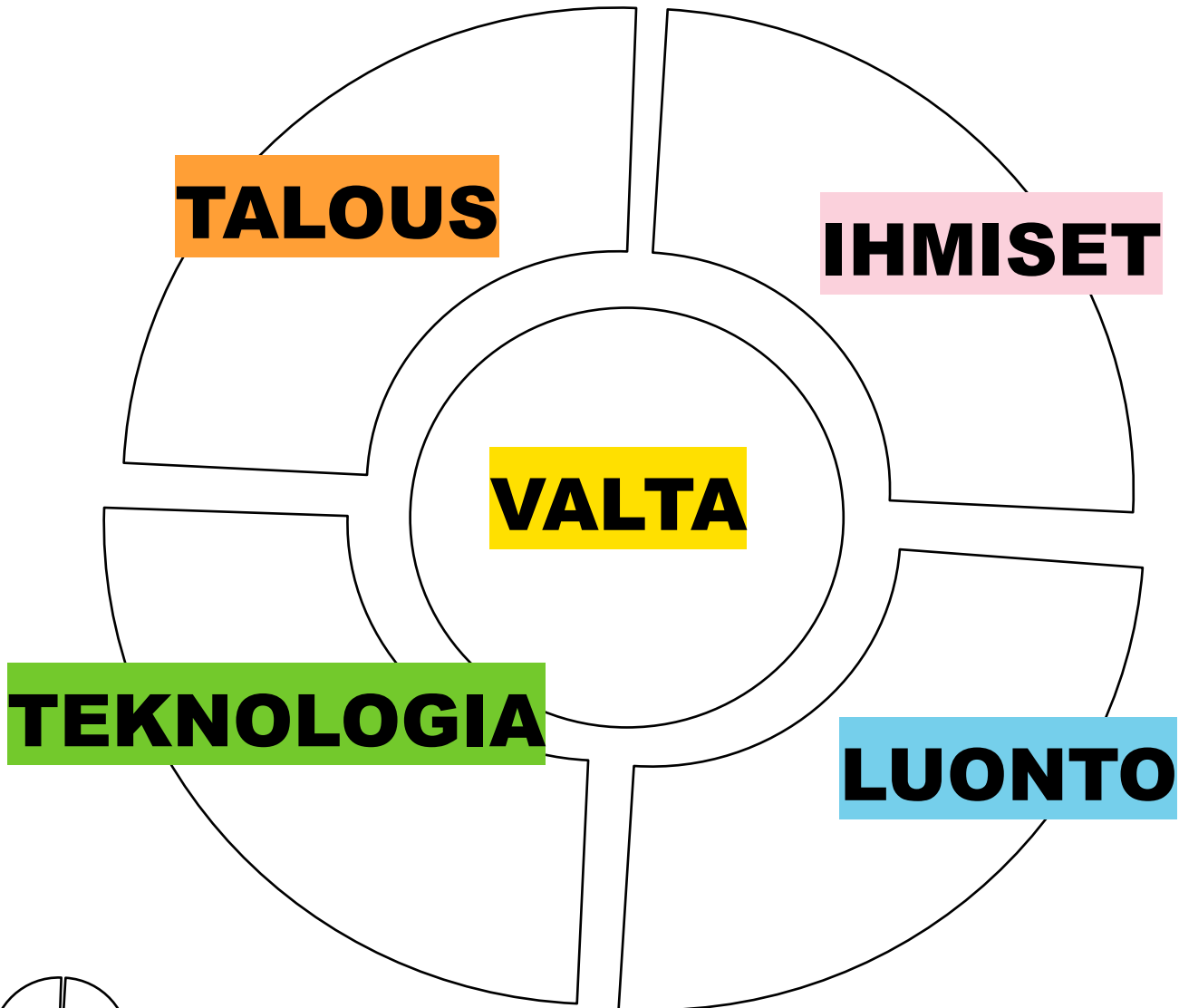
- **VALTA:** Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus koetuksella
- **TALOUS:** Taloudellinen epävarmuus lisääntyy
- **IHMISET:** Mahdollisuuksien tasa-arvo murenee

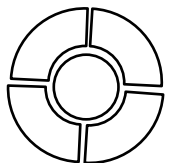

- **VALTA:** Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus koetuksella
- **TALOUS:** Taloudellinen epävarmuus lisääntyy
- **IHMISET:** Mahdollisuuksien tasa-arvo murenee
- **LUONTO:** Sanojen ja tekojen ristiriita turhauttaa

- **VALTA:** Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus koetuksella
- **TALOUS:** Taloudellinen epävarmuus lisääntyy
- **IHMISET:** Mahdollisuuksien tasa-arvo murenee
- **LUONTO:** Sanojen ja tekojen ristiriita turhauttaa
- **TEKNOLOGIA:** Algoritmit kiihdyttävät kuplautumista

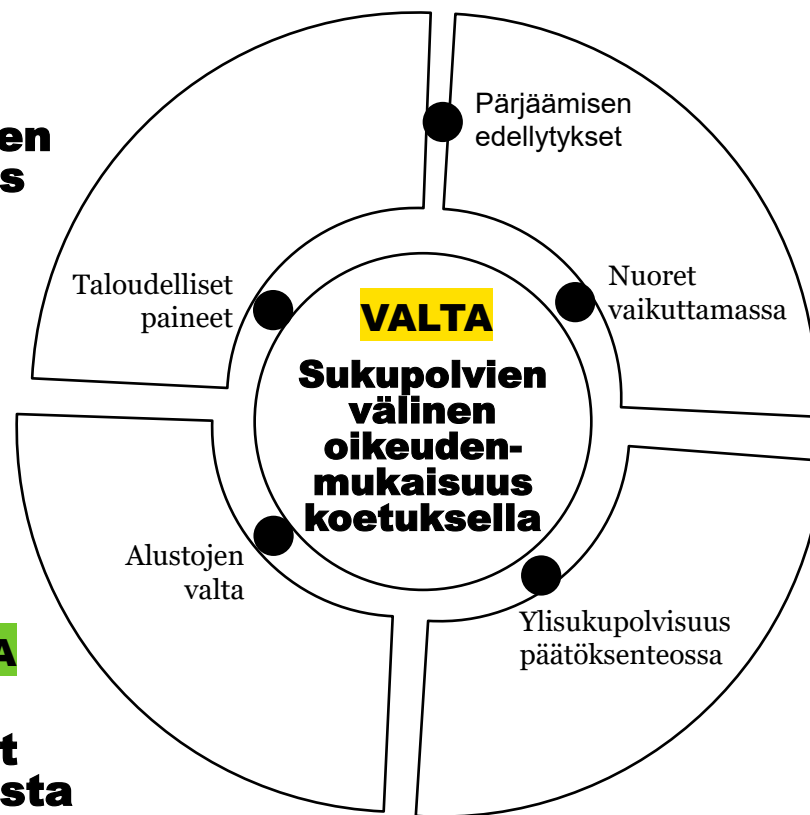

TALOUS

Taloudellinen epävarmuus lisääntyy

IHMISET

Mahdollisuuksien tasa-arvo murenee

TEKNOLOGIA

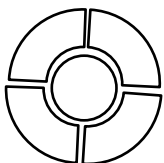
Algoritmit kiihdyttävät kuplautumista

LUONTO

Sanojen ja tekojen ristiriita turhauttaa

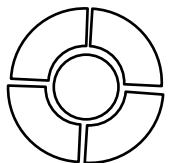

**Metatrendi:
vaihtoehdoton ja vääjäämätön tulevaisuus**

**Millaisia nuorten
tulevaisuususkoa
heikentäviä tekijöitä
sinä tunnistat?**

Neljä näkymää tulevaisuuteen

Neljä näkymää tulevaisuuksiin

Alenevien odotusten Suomi
Nuorten tulevaisuususkon hidas
heikkeneminen

Neljä näkymää tulevaisuuteen

Alenevien odotusten Suomi
Nuorten tulevaisuususkon hidas heikkeneminen

Aivovuodon Suomi
Nuorten tulevaisuususkon romahtaminen

Neljä näkymää tulevaisuuksiin

Alenevien odotusten Suomi
Nuorten tulevaisuususkon hidas heikkeneminen

Aivovuodon Suomi
Nuorten tulevaisuususkon romahtaminen

Rinnakkaisten todellisuuksien Suomi
Nuorten tulevaisuususkon eriytyminen

Neljä näkymää tulevaisuuksiin

Alenevien odotusten Suomi
Nuorten tulevaisuususkon hidas heikkeneminen

Aivovuodon Suomi
Nuorten tulevaisuususkon romahtaminen

Rinnakkaisten todellisuuksien Suomi
Nuorten tulevaisuususkon eriytyminen

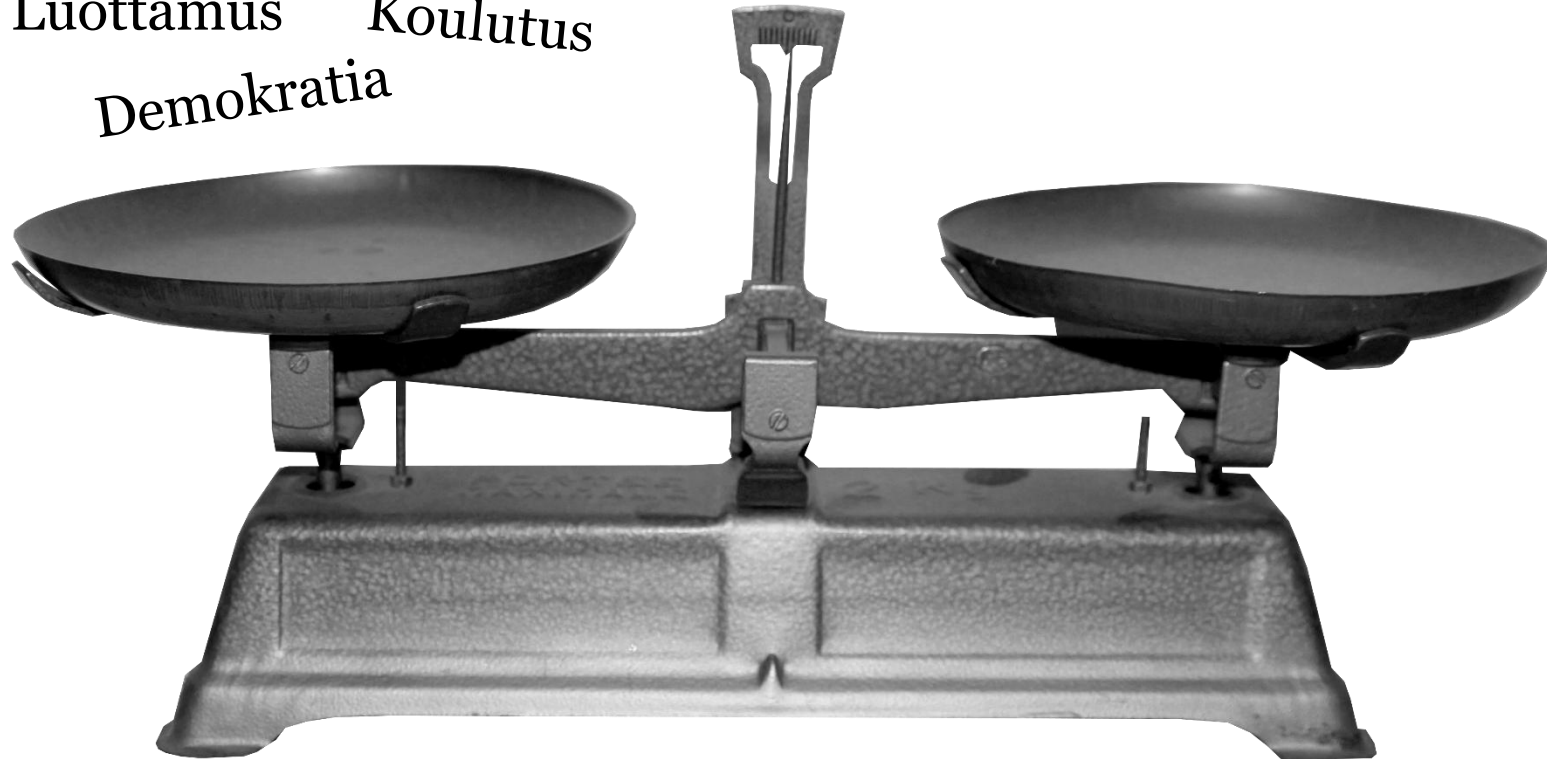
Hyvän kierteen Suomi
Nuorten tulevaisuususkon vahvistuminen

**Miten voimme
vahvistaa nuorten
tulevaisuususkkoa?**

Meillä on paljon vahvuuksia, joille rakentaa

Tietoa
Kansalaisyhteiskunta
Luottamus
Demokratia
Tahtoa ja halua
Nuorisotyö
Koulutus

Sitran ehdotuksia ratkaisuiksi

*Rakennetaan yhdessä
tulevaisuutta, johon
nuoret voivat ja haluavat
uskoa!*

1

Laitetaan nuorten perusasiat kuntoon

Lapsiperheköyhyys, nuorten palvelut, ekat työpaikat, syrjintä....

2

Lisätään ja laajennetaan nuorten tulevaisuusvaltaa

Nuorten osallisuus ja toimijuus, demokratiakehitys, äänestysikäraja...

3

Panostetaan pitkäjänteiseen ja ennakoivaan hallintoon

Nuorinäkökulmainen ennakointi, päätösten tulevaisuusvaikutusten arviointi...

4

Tuodaan ylisukupolvinen oikeudenmukaisuus osaksi päätöksentekoa

Tulevien sukupolvien oikeudet, velvoittavat mekanismit päätöksenteon rakenteisiin...

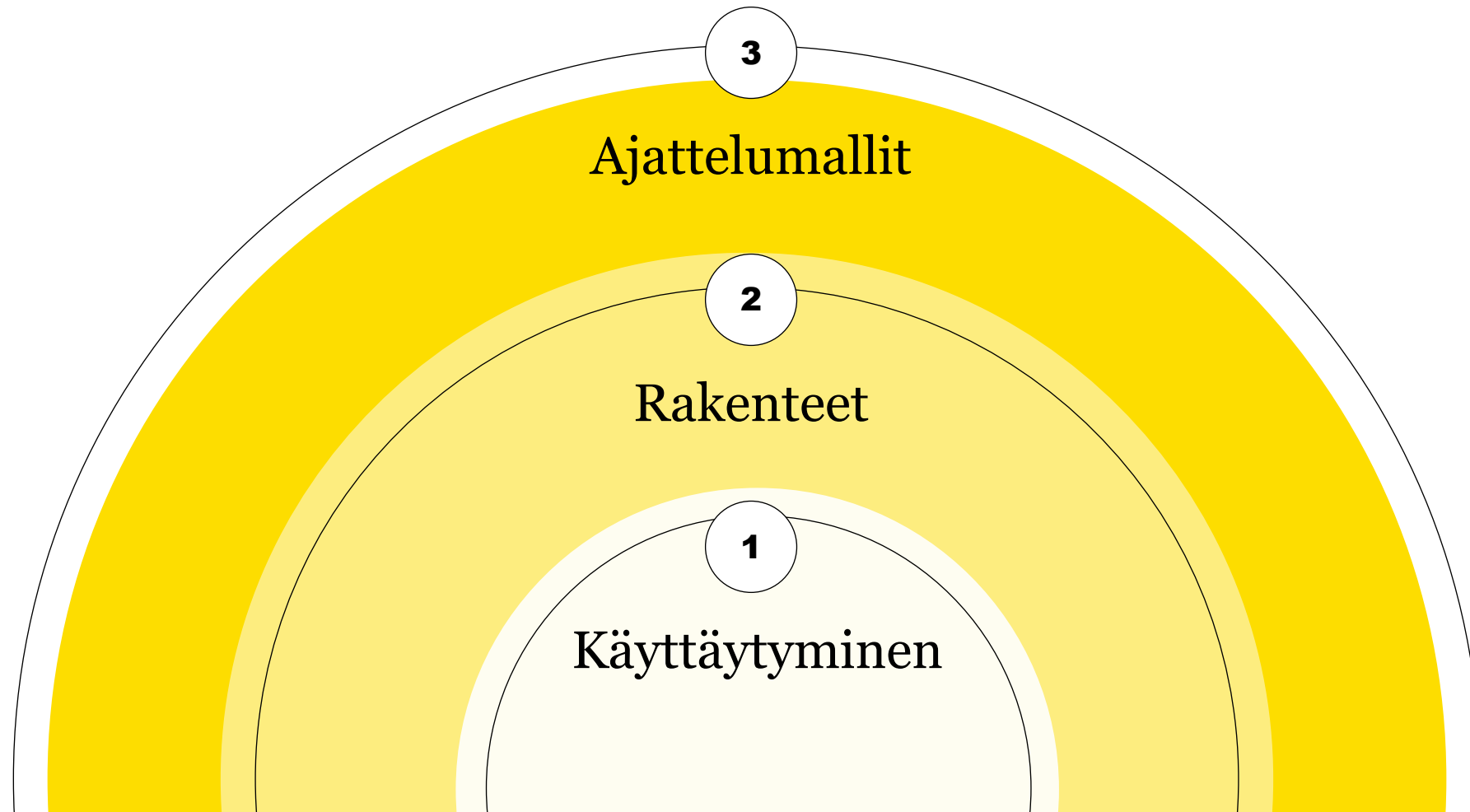
+ nuorten tulevaisuususkosta tarvitaan lisää tutkimusta

Poimintoja OKM:n työryhmän suosituksista

- Rakennetaan turvallista, arvostavaa ja ratkaisukeskeistä yhteiskunnallista **keskustelukulttuuria**
- Kehitetään päätöksentekoa edistämään **pitkäjänteisesti** nuorten hyvinvointia ja sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta
- Laajennetaan nuorten **osallistumisen mahdollisuuksia** ja vahvistetaan yhteisöllisyyttä
- Rakennetaan nuorille turvallinen **arkiympäristö**.
- Taataan nuorille yhdenvertaiset mahdollisuudet koulutukseen ja rakennetaan **paineettomampaa** nuoruutta.
- Vahvistetaan nuorten **taloudellista turvaa**.
- Lisätään nuorten **mielenterveyspalveluiden** resursseja ja poistetaan hoitoon pääsyn esteitä

Toimia tarvitaan monella tasolla

Mukaillen:
Laininen 2018;
O'Brien & Sygna
2013;
Sharma 2007.

Mitä jos...?

...jokainen nuori voisi kokea olevansa arvokas osa yhteiskuntaa?

...nuorten huolille ja toiveille tulevaisuudesta annettaisiin painoarvoa päätöksenteossa?

...nuoret voisivat luottaa siihen, että aikuiset tekevät kaikkensa kestävän tulevaisuuden eteen?

...jokainen nuori näkisi tulevaisuudessa innostavia mahdollisuuksia?

...jokaisen nuoren taloudellinen toimeentulo olisi turvattu?

...jokaisella nuorella olisi aikuinen, jonka kanssa keskustella tulevaisuudesta?

**Mitä sinä voisit tehdä
nuorten
tulevaisuuskon
vahvistamiseksi?**

**TEKOJA
TULEVAI-
SUUDELLE**